

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztő: Felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN
Fél évre 7 korona | Egy hére 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN
Fél évre 14 korona | Egy hére 2

A háboru hírei.

Arrasnál egy támadó angol hadosztályt visszavertek

(Hivatalos jelentés.)

BERLIN, április 13

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Rupprech bajor trónörökös hadseregétje:

Arrasnál a esatátér északi szárnyán az angoloknak kezdetben Angris és Givenchy en gohello ellen intézett támadásaik ellentámadásainkkal kiegyenlítettük.

Az Arras—Gavrelles országúttól a Sdapeig két ízben is támadó ellenséges hadosztályt súlyos veszteségeikkel visszavertük. Arrastól délre visszavertünk több támadást, köztük lovassági támadást is.

A Somme mindkét partján ma reggel megismétlődtek a franciaok támadásai, melyek azonban meghiusultak.

A trónörökös hadsereg harcvonala:

A heves tüzérségi harc az Aisne mentén és a Chamgagne nyugati részén törekvő hevességgel tovább tartott, több ízben előre tapogatózó felderítő osztagokat visszavertünk, s ez alkalommal 100 francia maradt a kezükön. a

Albert herceg hadseregétje:

Semmi lényeges esemény nem történt.

Keleti harctér:

A helyzet változatlan.

Macedón harcvonala:

Különös esemény nem történt.

LUDEENDORFF.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Elnapolták a képviselőházat.

Óriási vihar a Házban. — A Ház elnöke és Tisza nem jutottak szíhez. — A királyi kéziratot sem olvashatták fel. — Tisza telefonon intézte el az elnapolást — A képviselőház ülése.

Választó jogot! Ezt harsogta ma az ellenzék a választó jogi reform legmakacsabb ellenfele: Tisza István gróf miniszterelnök felé, amikor a mai ülésen bejött a terembe, hogy az országgyűlést elnapolja.

Az ü és lefolyásáról tudósításunk a következő:

Roppanó izgalomban gyűlekeztek a képviselők a teremben. Este fél 7 órakor nyitotta meg az ülést Szász Károly alelnök. Amikor gróf Tisza István miniszterelnök belépett a terembe, kiált a fűsíketítő zaj. A néppárttól Tisza felé kiállították:

— Pfüj! Pfüj!

Baththyány Tivadar gróf! Ez örület elnapolják a Házat!

Beck Lajos: Panamáznak! Sümegi Vilmos: Az egész kormány mondjon le!

Szmrecsányi: Mondjon le! Justh Gyula (Tisza felé): A nemzet veszedelme!

Bartos János: A nép éhez.

Elnök szól valamit. Lovász: A dumát elnapolták és forradalom lett.

Sümegi: Kenyeret az éhez népnek!

Nagy Vince: Választójogot! A király is megígérte.

Zsinszky: Választójogot a katonáknak!

Kun Béla: Választójogot! Szmrecsányi: Ez elől szökik meg.

Károlyi Mihály gróf: Panama!

Nagy Vince: Szégyen, hogy el maradtunk a Házban.

Baththyány Tivadar gróf felugrik: Megadják a választói jogot? Igen vagy nem? Nem engedjük az elnapolást

Kun Béla: Halljuk Szmrecsányit a panamákról!

Elnök megnyitja az ülést. Viharos vaj a Károlyi és a néppártion.

Elnök folyton beszél és a gyorsírók álva jegyzik.

Kun Béla! Halljuk Szmrecsányit! Ez pakli a gyorsírókkal!

Az ellenzék a zsebkezdőjét lobogtatja.

Károlyi a gyorsírókhoz közeledik. O lási zajban Szmrecsányi áll és beszél.

A munkapárt éljenzi a királyt. Kiáltják:

— Hallgassák meg a királyt. A baloldalon a zaj nem szűnik:

— Éljen a király, de éljen a választói jog is!

A jobboldalon kiáltják: Elnapolva! Éljen a király!

A képviselők kitöduznak, a munkapárt a folyosón éljenzi Tiszát és a királyt.

Az ülés vége fél 9 óra előtt volt. Csak azután lehetett megtudni a gyorsíróból a királyi kézirat szövegét, amely így hangzik:

Mi I. Károly stb. stb. hu Magyarországnak és társországi zászlósainak, egyházi, világi főrendeknek, képviselőnek. Akik megdicsőült dédnagybátyánk, I. Ferenc József által 1910 június huszonegyedikére Budapest székesfővárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűltek királyi üdvözlésüket!

Kedvelt hiveink! Magyar miniszteriumunk életterjesztésére, jelen országgyűlés üléseit ezennel elnapolinak nyitvántjuk. Kikhez egyébirant királyi kegyelmünkkel állandoan hajlandók maradunk.

Kelt Badenban, 1917. április 12. napján.

KÁROLY s. k.

Tisza s. k.

A királyi kézirat máról van kitérve nyilvánvaló tehát, hogy Tisza telefonon lépett érintkezésbe a kabinetirodával.

Az ellenzéki vezérek országos népgyűlést hívnak össze

Holló Lajos ma este kérvényt nyújtott át Boda Dezső rendőrfőkapitánynak, a maga, továbbá Károlyi Mihály gróf, Batthyány Tivadar gróf, Jusch Gyula és Barabás Béla országgyűlést képviselők aláírásával, amelyben azt kéri, hogy a hó 29 én délután 3 órákor országos népgyűlést tarthassanak az Országház téren.

Boda Dezső kijelentette, hogy a kérelemre csak néhány nap múlva adhatja meg a válaszát.

Miniszteri utasítás a felmentések utasítására

A „M. F. U.” négy nappal ezelőtt ismertette azt a kormányrendeletet, amely a felmentések revíziójának általános irányelveit tartalmazta. Megírta azt is, hogy a honvédelmi miniszter részletes utasítást küld a felmentésekkel foglalkozó hatóságoknak és tesztelőknek és most, hogy ez az újabb, egész pontos listát megadó rendelet megjelent, módunkban van a legszelesebb közt érdeklő kutakodásait elmondani.

A miniszter foyomozati a revíziónál lényegesen hivatott tényezőket arra, hogy az állam legbensőbb érdekében fekvő legénységűbb hazafis kötelességüknek tartásuk mindenképpen oda-hatni, hogy mindazok, akik nélkülözhetők, vagy pótolhatók, minél előbb a katonai szolgálat oldaljaira rendelkezésre álljanak. A revízió hi fog terjedni a bizonytalan és megkérdőjelezett időre felmentett összes honvédekről és népfelkeltési legényegyi egyénekre, hadiiparosokra, tehát tisztokra, hivatalnokokra, továbbá zászlósokra, hadapródokra és ezekhez hasonló állásúakra.

A felmentettek névjegyzéke és véleményezések

Az összes felmentettekről a minisztérium által megállapított miniatűr névjegyzék készítésére azok elkészítésére hivatottak annak teljes valóságáért és azok teljességéért szigorúan felelősek. Ezeket a jegyzékeket négy példányban kell készíteni. A névjegyzék szerkesztése és feltérjesztése a következőképpen történik: Minden magánüzem, magánvállalat, magánintézet, pénzügyi, magángyár, magántársaság, kereskedelmi, vagy ipari vállalat részére, ahol egyenél több alkalmasított (kiszámítva a tulajdonos)

vesetőt, hivatalnokokat, segédeket, szolgákat, munkásokat stb) fel van mentve, köteles a vesető, tulajdonos, az összes felmentetteket haladéktalanul névjegyzékbe venni és ezt a másodfajú véleményező hatósághoz, a város polgármesteréhez három példányban beküldeni. Véleményt a felmentésre, vagy fel nem mentésre a kereskedelmi és iparkamara is mond.

Ha az illető magánüzemben, magánvállalatban, pénzügyi, magántársaságban, kereskedelmi, vagy ipari vállalatban csak egy egyén van felmentve, akkor ez az egyes egyén, valamint minden más saját érdekében, illetve közgazdasági eszlokra egyenként (egyénileg) felmentett köteles személyesen jelentkezni a polgármesternél.

Ugyanígy személyesen kötelesek jelentkezni az összes mező és erdőgazdasági okokból felmentettek is, akiket azonban az illető gazdasági vállalat, vagy üzem tulajdonosa is bejelenthet.

Azonnali bevonultatás

Oly felmentettek, akiknek pótlás nélküli nélkülözhetőségét már az első, vagy másodikban véleményezésre hivatott szerv kimondta, a főispán, illetve a véleményezőre utaló sorban hivatott felügyeleti hatóság, kereskedelmi és iparkamara, tanfelügyelő, tanterületi főigazgató, törvényszéki elnök, s b. stb által az illetékes kiegészítési kerületi, honvédelmi egység, népfelkeltő parancsnokságnak a katonai szolgálatra való bevonultatás céljából esetenként és azonnali tudomásra hozandó. A behívást az előbb említett katonai parancsnokságok behívó jegyzékei eszközölik.

Elsősorban a fiatalok

A felmentések revíziójának fontos célja a monarchiának katonáikat jutatai és ezáltal a háborúban végig való kitartást biztosítani.

1. Első cél: Feltétlenül és tetemesen csökkenteni a felmentettek számát. Elérhető, ha minden pótlás nélkül nélkülözhető egyéni bevonultatunk és ha a pótlás mellett nélkülözhetőket mindentől lehetőleg oly módon pótoljuk, kik a védeleltségszempontról tekintetbe nem jönnek.

2. Második cél: Kioszorítani minden felmentettet, akik azal a feltétlenül pótolhatók, hogy a pótlást a katonai igazgatás adja még pedig kiegészítő, noha ezzel a felmentések nem csökkenthetők.

Ennélfogva mindenképp előtt minden fiatalabb, arcvonal szolgálatra alkalmas egyént a hadrakelt sereg rendelkezésére kell bocsátani.

Az arcvonal szolgálatra nem al-

kalmas felmentett egyének, akiknek arcvonal szolgálatra nem alkalmas voltuk meglévő okmányaik alapján kötséget kizáró módon megállapítható, továbbra is felmentve maradnak.

Az összes felsorolt szempontok tekintetbe vételével egy a névjegyzékek szerkesztésének mint a véleményezésre és javaslatételre hivatottaknak minden egyes katonai szolgálatra alkalmas egyén felmentésére egyén felmentésére egyénileg meg kell bíráltniok és állapítatniok a következőket:

- a) nélkülözhető és az illető pótlás nélkül, vagy
- b) nélkülözhető és az illető saját hatáskörében biztosított pótlás mellett,
- c) nélkülözhető és az illető katonai részről adandó pótlás mellett, vagy
- d) feltétlenül nélkülözhetően, vagy pótolhatatlan-e az illető?

A miniszter döntése

A honvédelmi miniszterhez beérkezett névjegyzékek alapján — mint már megírtuk, — a minisztériumban szervezett bizottság mond végül fokon véleményét, a bizottság határozata végérvényes, a fel nem mentett egyéneknek be kell vonulniok.

A cipők maximumális ára.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a lábbeli maximumális árát megállapító 922 1917. számú kormányrendelet tegnap életbe lépett.

A cipőárak és cipőkészítés árának alapjait a szolgálati rendeletek értelmében megalkotandó árvizsgáló bizottság megszervezése most van folyamatban. A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke az aradi kereskedelmi és iparkamara székhelyén alakuló árvizsgáló bizottság elnökül Uray József aradi kir. járásbíró jeöltte ki. Amíg az árvizsgáló bizottság meg nem kezdi működését és a cipőárakra, valamint a lábbeli készítésre vonatkozó gyakorlat ki nem alakul addig a kamara a következőkről tájékoztatja az érdekelteket és a vásárló közönséget a lábbeli készítésre vonatkozó rendelet oly komplikált számítás állít fel, hogy az a legnagyobb gyakorlattal bíró szakteknitélyek is nehezen tudják elvégezni.

Ezért a megalkotandó árvizsgáló bizottságra fog há-

rulni az a feladat, hogy ezen a téren teljesen tisztázza a rendelkezés bizonyos pontjait.

Ami a cipőkereskedők működését illeti, arra nézve a 992. számú rendelet 3. fejezet világosan intézkedik. Ez a fejezet a jelenleg raktáron levő cipőkészleteket két részre osztja.

Az egyik csoportba tartoznak az 1916. november elseje előtt és az 1916. november elseje után beszerezett cipőárak. Az 1916 november elseje előtt beszerezett cipők árát a lagos ár alapján kell megállapítani. Az átlagos árát úgy kell kiszámítani, hogy az esetleg különböző vételből származó azonos minőségű cipők párokénti tényleges beszerzési árának összegzése után nyert összeg a párok számával elosztatik. Az 1916. november elseje után beszerezett cipőknél alapárnak a tényleges árát kell tekinteni. Mindkét beszerzésű cipők átlagára, illetve beszerzési árához hozzá kell adni 30 százalékos, a lakkcipőknél, selyem, atlasz, brokát, bársony és estélyi valamint bál cipőknél az alap, illetve beszerzési árhoz még 36 százalékos szabad hozzászámítást. Szükséges tehát, hogy a kereskedők kéznél tartsák azokat a számlákat, amelyekkel a beszerzési árát igazolni tudják.

Makói Urania Színház

Telefon szám: 181

Szombaton, április 14 én,

Királytigris III.

Előadások csütörtök, szombat és vasárnap napokon tartatnak, előadások kezdete este 8 órákor. Vasárnap két előadás: fél 6 és este 8 órákor.

Drótkerítés

legjobb minőség, minden erősségben, sűrűségben és magasságban kaphatók

MÁTRAI LÁSZLÓ

Szegedi-utca 1. Dégi-féle ház udvarban emeleten

Hirdetések
felvétetnek
a kiadóban.

A Makói Önszegélyező Egyesület szövetkezet, (Hunyadi-utca, makói takarékpénztár épület) újonnan megnyitott

Zálogintézte

a legmérsékeltebb kamattal és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönöket ad ékszerekre, arany és ezüst-érmékre, értékpapírokra, sorsjegyekre és egyéb ingóságokra. Takaréktári osztály kölcsönöket folyósít előnyös kamattal és fizetési feltételek mellett ingatlanokra, váltóra és kötelezvényre.
Hivatalos órák d. e. 9—12-ig d. u. 3—5-ig.

Veteményes föld eladás

Özv. Molnár Albertnének egy napos vízhegyi veteményes földjét eladom.

Dr. BÁN ZSIGMOND ügyvéd.

Két három kislánc föld vetemény alá kerestetik

Cím a kiadóhivatalban.

A város közelében

I kat. hold föld

kerestetik kukorica termés alá. Cím a kiadóhivatalban.

Ráday Ferenc

írta, hogy nála állandóan aranka mentes

heremagot

ahol kapni, egy kicsinyben, mind nagyban. Értekezni lehet Váradi-utcai vendéglőjében.

Egy jókarban levő KERÉKPÁR megvételre kerestetik. Cím kiadóba

KÖZKAS MIHÁLY eladja Eszterházy

utca 5. számú házat. Értekezni lehet

Ráday utca 22 szám alatt

D. Nagy Istvánnál.

Egy 14-15 éves

leány fizetéssel

felvétetik a

„Makói Független Újság” nyomdájában.

1848 eredeti tenlett modell kész a Budapesti Bazár egy évfolyamában. Művelési ára negyedévre: 350 korona. Ingyen mutatványt mutat ki a „Budapesti Bazár” kiadóhivatala, Budapest, VIII, Baross-utca 22. szám.

Lapkihordók felvétetnek a kiadóhivatalban.

Marhabört,

lébört, juhört, nyulbört, báránybört, csikóbört és mindenfajta börtöt és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Armin

Deák Ferenc- u 48 szám, Fáska bormérés mellett.

Jó házból való

fiu tanulónak

felvétetik a

Makói Függet-

len Újság

nyomdájában

Disztemetkezési vállalat.

KISS KÁROLY

disztemetkezési vállalata.

Temetések rendezését a leggyorsabbtól a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végöz. Ravatalozások pompás elrendezés! Ére és fakoporsó raktár!

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.

Pontos kiszolgálás.

Makó

Fótér